

Pro mne život je Kristus: V radostném očekávání Krista (I)

Dovolit Boží lásce, aby se nás dotýkala, dovolit Kristu, aby se na nás díval: naděje před námi otevírá nový svět, protože se zakládá na tom, co v nás chce Bůh učinit.

26.07.2018

Co dělá život cenným? Co dělá *můj* život cenným? V současném světě se odpověď na tuto otázku otáčí kolem dvou pólů: kolem úspěchu, jehož je

člověk schopen dosáhnout, a kolem mínění, které o něm mají ostatní. Tyto otázky nejsou rozhodně nijak bezvýznamné: mínění druhých má dopad na rodinný, společenský i pracovní život; a úspěch je logickým očekáváním našich snah. Nikdo se nepouští do práce s cílem mít neúspěch. V životě ale občas k malým, či ne až tak malým, prohrám dochází, a také se stává, že si o nás ostatní vytváří mínění, ve kterém se ani nepoznáme.

Zkušenost s neúspěchem, zdiskreditováním, vědomí vlastní neschopnosti – nejen v oblasti práce, ale i ve snaze žít křesťanským životem – může v člověku vyvolat skleslost, malomyslnost a v posledku i beznaděj. V současnosti panuje víc než kdy jindy silný tlak nutící nás k všestrannému úspěchu, *někým být*, nebo alespoň zdánlivě *někým být*. Reflektory jsou spíš než na to, kým kdo je – dítětem, matkou, bratrem,

babičkou –, zaměřeny na to, co všechno člověk *dokáže*. Proto jsme dnes citlivější vůči prohrám, které s sebou život obyčejně přináší: nesnáze, které se dříve řešily a snášely statečně, dnes často již v raném věku způsobují hluboký smutek a zklamání. Je vůbec možné se v tak náročném světě plném deziluze „radovat v naději“ (Řím 12,12), jak říkal svatý Pavel?

Ve svém únorovém dopise zaměřuje prelát Opus Dei svůj pohled na jedinou skutečně jasnou odpověď na tuto otázku; tato odpověď zní rozhodné *ano*: „Dej Pane, ať s vírou ve tvou lásku žijeme každý den se stále novou láskou v radostné naději.“^[1] Třebaže se beznaděj nemusí vždy zdát zcela nesmyslná, je tomu tak jen proto, že člověk zavírá oči před Boží Láskou a jeho neustálou přítomností: „Je tedy křesťanská naděje pevná, proto *neklame* (...). Není založena na tom,

co můžeme udělat nebo být, ba ani na tom, v co můžeme věřit. Její základ, tedy základ křesťanské naděje, je nejvěrnější a nejjistější, jaký může být, totiž láska, kterou Bůh sám chová ke každému z nás. Je snadné říci: Bůh nás miluje. Všichni to říkáme. Ale (...) každý z nás je schopen říci, že si je jistý tím, že jej Bůh má rád? Není to tak snadné říci. Ale je to pravda.“[2]

Veliká naděje

Svatý Josemaría se ve svém kázání a rozhovorech často zaměřoval na život prvních křesťanů. Víra pro ně byla, spíš než předkládanou naukou či vzorem života k následování, darem nového života: darem Ducha svatého, který jim byl vlit do duší po Kristově zmrtvýchvstání. Víra v Boha byla pro první křesťany záležitostí prožitku a ne jen intelektuálního přilnutí: Bůh byl někým reálně přítomným v jejich srdci. Svátý Pavel

napsal věřícím z Efezu o jejich životě před tím, než poznali evangelium: „V té době jste žili bez Krista, nepatřili jste k Izraelskému národnímu společenství, neměli jste účast v úmluvách, (které s sebou nesly) zaslíbení, byli jste bez naděje, a žili jste bez Boha na světě“ (Ef 2,12). S vírou se jim naopak dostalo naděje, naděje, která neklame, protože „Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán“ (Řím 5,5).

Ani po dvaceti stoletích nás Bůh nepřestává volat k této „velké naději“, která všechny ostatní naděje a zklamání relativizuje.

„Potřebujeme menší i větší naděje, které nás den co den udržují při životě. Tyto naděje ale nestačí, pokud schází velká naděje – která musí přesahovat všechno ostatní. A takovou nadějí může být jen Bůh, který zahrnuje celek a který nám

může předložit a darovat to, čeho my sami nejsme schopni dosáhnout.“[3]

Je dobré zamyslet se nad tím, zda jsme si *nezvykli* na Boha, který zachraňuje – Boha, který nás přichází naplnit nadějí – natolik, že v tom někdy vidíme jen nějakou myšlenku, jež nemá skutečný dopad na náš život. Kříž, který se v očích těch, kdo doufali v Ježíše, jevil jako veliká prohra, se zmrtvýchvstáním proměnil v nejzásadnější vítězství v dějinách. Nejzásadnějším proto, že se nejedná o úspěch týkající se pouze Ježíše: s ním vítězíme všichni. „A to je vítězství, které přemohlo svět: naše víra“ v Zmrtvýchvstalého (1Jan 5,4). Učedníci z Emauz z lítostí hleděli do minulosti. „My jsme doufali,“ (Lk 24,21) říkali: nevěděli, že Ježíš šel s nimi, že před nimi otevíral úžasnou budoucnost vzdor všem dalším zklamáním.

„Rozdmýchej svou víru. — Kristus není postavou minulosti. Není

vzpomínkou ztracenou v dějinách. On žije!: ”Jesus Christus heri et hodie: ipse et in saecula!“ — říká svatý Pavel — Ježíš Kristus je stejný včera i dnes i na věky!“[4]

Dovolit Boží Lásce, aby se nás dotýkala

Svatý Pavel popisoval takto základ křesťanského života: „Spolu s Kristem jsem ukřižován. Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus. Avšak tento život v těle žiji ve víře v Božího Syna, protože on mě miloval a za mě se obětoval“ (Gal 2,19–20). Pro apoštola spočívá křesťanství především v pravdě, že za nás Kristus zemřel, vstal z mrtvých a z nebe seslal do našich srdcí svého Ducha svatého, který nás proměňuje a otevírá naše oči novému životu. „Koho se dotkla láska, začíná tušit, co to vlastně je: „život“. Začíná tušit, co označuje slovo naděje.“[5] Podobně jako Samaritánce, Marii Magdaléně,

Nikodému, Dimasovi a učedníkům z Emauz, nám Ježíš dává nový způsob pohledu: pohledu na nás samotné, na druhé, na Boha. Pouze z tohoto nového pohledu, který nám Bůh dává, dostává smysl úsilí o zlepšení i snaha napodobovat ho: samo o sobě by to vše byla jen „marnost“ (Kaz 2,11).

Svou smrtí na kříži „pro nás lidi a pro naši spásu,“ [6] nás Kristus vysvobodil ze vztahu k Bohu zaměřeného na negativní předpisy a omezení pro život tvořený Láskou: „Oblečte (člověka) nového, který se obnovuje k (správnému) poznání, aby se podobal svému Stvořiteli“ (Kol 3,10). Jde tedy o to, *poznat* Boží Lásku a *dovolit* jí, aby se nás dotkla, abychom mohli na základě této zkušenosti znovu vykročit po cestě svatosti. To nejdůležitější je nalézt Boha a nechat se jím proměnit. Prelát Opus Dei to krátce po svém zvolení připomenul: „Jaké priority

nám mezi tolika závěry, k nimž Kongres došel, v tomto historickém okamžiku světa, církve a Díla Pán předkládá? Odpověď je nasnadě: na prvním místě dbát s citlivostí zamilovaných lidí na spojení s Bohem vycházející z kontemplování Ježíše Krista, tváře Otcova milosrdenství. Vždy bude platit program sv. Josemaríi: Hledej Krista, nalezni Krista, miluj Krista.“[7] Skrze spojení s Bohem můžeme žít životem, který nám On nabízí. Hledat Kristovu tvář a dovolit Mu, aby se na nás díval, je nádhernou cestou vedoucí k prohloubení života Lásky.

Dovolit Kristu, aby se na nás díval

Ježíš Kristus je tváří Božího milosrdenství, protože v Něm k nám Bůh promlouvá naším jazykem: jazykem, který vychází vstříc žízni po lásce, jež se vymyká všemu, co On sám do nás vložil. „A ty (...) jsi někdy na sobě pocítil pohled nekonečné

lásky, která ti i přes všechny tvé hříchy, omezení a zklamání stále věří a hledí na tvůj život s nadějí? Jsi si vědom hodnoty, kterou máš před Bohem, který ti z lásky dal všechno? Jak nás učí svatý Pavel, „Bůh dokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus umřel za nás, když jsme ještě byli hříšníky“(Řím 5,8). Rozumíme však doopravdy síle těchto slov?“[8]

Chceme-li objevit Ježíšovu tvář, měli bychom jít cestou adorace a kontemplace: „Jak milé je stát před křížem nebo klečet před Nejsvětější svátostí a jednoduše setrvávat před jeho pohledem! Jak nám prospěje, když mu dovolíme, aby se opět dotkl našeho života a vyslal nás šířit svůj nový život!“[9] Jde o to, jak papež při jiné příležitosti řekl, „dívat se na Boha, ale především vnímat, že On se dívá na nás“.[10] Zdá se to být snadné: dovolit, aby se na nás díval, jednoduše být v Boží přítomnosti... jenže pravdou je, že je to pro nás ve

světě, který je hyperaktivní a přesycený podněty, nesmírně obtížné. Je proto důležité prosit Boha o dar ponoření se do jeho ticha a dovolit mu, aby se na nás díval: uvěřit, že být v jeho přítomnosti je už samo o sobě krásnou a úžasně účinnou modlitbou, a to i tehdy, když si z ní neodneseme žádné předsevzetí. Kontemplování Kristovy tváře má proměňující moc, kterou nemůžeme měřit našimi lidskými měřítky. „Hospodina vidím před sebou napořád,

je po mé pravici, nezakolísám.

Mé srdce je šťastné, můj jazyk zpívá, také mé tělo v bezpečí odpočívá“ (Žl 16, 8–9).

Ježíšova tvář je také tváří Ukřižovaného. Při pohledu na naši slabost bychom se mohli podle čistě lidských měřítek domnívat, že jsme ho zklamali: že se na Něj nemůžeme

obracet, jakoby se nic nestalo. Takové zábrany jsou však jen karikaturou Boží Lásky. „Lživá asketika představuje Krista Pána na kříži zachmuřeného, vzdorného. Zkřivené tělo, které jako by vyhrožovalo lidem: Přišlápli jste mne, rozdrtili jste mne, ale já po vás nyní uhodím svými hřeby, svým křížem a svými trny. Takoví lidé neznají ducha Kristova. Vytrpěl všechno, co jen mohl – a poněvadž je Bůh, mohl vytrpět tak mnoho. Ale miloval víc, než trpěl... A když zemřel, ještě dovolil, aby kopí otevřelo ještě jednu ránu, abychom ty a já našli útočiště co nejbližší jeho nejlaskavějšímu Srdci.“[11]

Jak dobře chápal svatý Josemaría Lásku, kterou vyzařuje Ježíšova tvář. Hledí na nás z kříže a říká nám: „Dokonale tě znám. Než jsem zemřel, viděl jsem všechny tvé slabosti a poklesky, všechny tvé pády a zrady... a protože tě znám tak dobře,

takového, jaký jsi, myslím, že stojí za to položit za tebe život.“ Kristův pohled je láskyplný, souhlasný, vidící dobro, které je v nás – dobro, kterým jsme –, a které nám daroval, když nás povolal k životu. Dobro hodné Lásky; hodné dokonce té největší Lásky (srov. Jan 3,16; 15,13).

Kráčej s Kristem a zanechat ve světě stopu

Ježíšův pohled nám pomůže reagovat na pády, uklouznutí a prostřednost s nadějí. A to nejen proto, abychom byli jako tací dobří, ale proto, že Bůh s námi počítá, aby mohl proměnit svět a naplnit ho svou Láskou. Také tato výzva je obsažena v Kristově láskyplném pohledu. „Řekneš mi: Otče, ale já jsem velmi omezen, jsem hříšník, co mohu dělat? Když nás Pán volá, nemyslí na to, co jsme a co jsme byli, na to, co jsme udělali či přestali dělat. Naopak: ve chvíli, kdy nás volá, dívá se na všechno to, co bychom

mohli dělat, na veškerou lásku, kterou jsme schopni prokazovat. On sází na budoucnost, na zítřek. Ježíš tě promítá na obzor, nikdy do muzea.“[12]

Kristův pohled je pohled Lásky, který vždy podpírá toho, koho má před sebou, a volá: „Je dobře, že jsi! Je úžasné tě zde mít!“[13] Přestože nás dokonale zná, počítá s námi.

Objevení této dvojí opory v Bohu je tím nejlepším způsobem, jak znovu získat důvěru a cítit se opět přitahován po cestě vzhůru, za Láskou, abychom byli posléze opět posláni do celého světa. V tom koneckonců spočívá naše největší jistota: Kristus pro mne zemřel, protože věřil, že to mělo cenu; Kristus, který mne zná, mi důvěřuje. Proto apoštol zvolal: „Je-li Bůh s námi, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všechny, jak by nám s ním

nedaroval také všechno ostatní?“ (Řím 8,31–32).

Z této jistoty se rodí naše touha vydat se opět na cestu, vypravit se do celého světa, abychom v něm zanechali Kristovu stopu. Víme, že při tom mnohokrát klopýtneme, že ne vždy dokážeme uskutečnit, co si předsevezmeme..., ale že na tom koneckonců nezáleží. Důležité je pokračovat dál s pohledem upřeným na Krista: „*expectantes beatam spem*,“ s nadějí očekáváme bděle a pozorně v radostné naději.[14] On je tím, kdo nás spasí, a počítá s námi, aby naplnil svět pokojem a radostí. „Bůh nás stvořil, abychom stáli na nohou. Jedna hezká horalská píseň, která se zpívá při výstupu na hory, říká: ‚V umění stoupat vzhůru, není důležité neupadnout, ale nezůstat ležet.‘“ [15] Na nohou. Radostní. Na cestě. S posláním zapálit „všechny cesty země ohněm Kristovým,“ který nosíme v srdci.[16]

[1] F. Ocáriz, *Pasýřský list*, 14–II–2017, č. 33.

[2] František, *Generální audience*, 15–II–2017.

[3] Benedikt XVI., enc. *Spe salvi* (30–XI–2007), č. 31.

[4] Svatý Josemaría, *Cesta*, č. 584.

[5] Benedikt XVI., *Spe salvi*, č. 27.

[6] Římský misál, *Nicejsko-cařihradské vyznání*.

[7] F. Ocáriz, *Pastýřský list*, 14–II–2017, č. 30 (srov. *Cesta*, č. 382).

[8] František, *Poselství*, 15–VIII–2015.

[9] František, ap. exh. *Evangelii Gaudium* (26–XI–2013), č. 264.

[10] S. Rubin, F. Ambrogetti, *El papa Francisco. Conversaciones con Jorge Bergoglio*, Ediciones B, Barcelona 2013, s. 54.

[11] Svatý Josemaría, *Křížová cesta*, XII. zastavení, č. 3.

[12] František, *Modlitební vigilie*, 30–VII–2016.

[13] Srov. J. Pieper, *Las Virtudes fundamentales*, Rialp, Madrid 2012, 435–444.

[14] Římský misál, *Přijímání*.

[15] František, *Homilie*, 24–IV–2016.

[16] *Cesta*, č. 1.

.....